

Forog a vásárló

Krimi izgalmaival felérő két jogos vásárlói panaszon túl tehetnénk magunkat, mivel az ügyvé dagadt reklamációt késedelmesen, hosszú hetek után rendezték. Hogy mégis visszatérünk rá és kitergetjük, azt azon indíték sugallja, hogy most, bármely nap kezdődhet, megismétlődhet egy vagy több ugyanolyan ügy, szinte minden mozzanataiban lekopírozva az előzőeket. A téma nagyon is mai. Képünk is a vásárló és az eladó tanácsatlanságát ábrázolja a szegedi Centrum Áruházban, a pultra tett sztereó rádió és a hozzá tartozó két hangfal fölött.

A KÁLVÁRIA KEZDETE

Kiss László, Szeged, Reményi u. 33. szám alatti lakos tavaly februárban vásárolt a szegedi Centrumban egy Videoton gyártmányú sztereó rádiót — RA 4324 S — a tartozékokkal, két hangfalal együtt 8 ezer 950 forintért. Tétélezük fel, hogy a jótálláson belül javítás végett nem kellett hozzájárulni a készülékhez és a hangfalakhoz, csak szeptember elején, amikor elromlott az egyik hangfal. Vitte a Gelka szegedi kirendeltsége szervizébe, ahol közölték vele: ne hagyja ott, menjen vissza két hét múlva, raktáron nincs hangfaluk, majd beszerzik. Október 11-én közölték vele, hogy hangfalát nem küldték, azt nem forgalmazzák, de megjavítani sem tudják, vigye vissza a Centrumba. Különb. — adták kezébe a csereutalványt — a jó és rossz hangfalat együtt kell kicserélni másik párral az összehangolás, a doboz színezése és vásznazása végett. A bevétel nem tudott mit kezdeni a Centrum, mert ő sem rendelkezett cserepár hangfallal. Egyébként ugyanakkor, ugyanilyen panasz futott már Barna Gábor, Szeged, Róna utca 26. szám alatti vásárlónak is.

SÜKET FÜLEK

Ez a vásárló a Szegedi Elektromos Szövetkezettől október 4-én kapott utalványt egy darab Midimax B-204. E számú hangfal cseréjére. Itt sem tudta, hogy mindkét hangfalat, a jót és a rosszat együtt kell kicserélni. Ettől kezdve a Centrum két panaszos vásárlója érdekében telexezett, levelezett a Videoton belkereskedelmi és vevőszolgálati osztályával, illetve Barna Gábor rossz hangfalát becsomagolta és elküldte a gyár Márka-szerviz címére, Székesfehérvárra.

SZÓ, IRAS KÖTELEZ

Az egyszerűt tovább nyolc-tották. A Videoton képviselői kijelentették, hogy október 30-án feladnak a Centrum címére két új hangfalat, amit majd átad a Gelkának. Ott kiállítanak egy új csereutalványt, amellyel a panaszos majd átveheti az új hangfalakat. Hozzáadték még: ezt a gyár ingyen adja a Centrumnak a panaszos részére. Lám, milyen egyszerűségben rejlik a nagylelkűség! Fainak lehet menni tőle, meg lehet érte veszni. A Videoton felelős képviselője, Szabadi Gyula átvételi elismervénye a panaszos hangdobozáról ugyanis csak fügefalevél ma-

KONZILIUM SZEGEDEN

Október 29-én konziliumot

hívtak össze a futó ügyekben Szegeden. Ezen részt vett a Videoton képviselőiben Gárdonyi János belkereskedelmi és Szabadi Gyula vevőszolgálati osztályvezető. A szegedi Gelkától dr. Novák Zoltán kirendeltségvezető, Kónya István műszaki vezető. A Szegedi Elektromos Szövetkezetet képviselte Apró László szervizvezető, a szegedi Centrum Áruházat dr. Gráf Imre igazgató-helyettes. Ekkora nagy kerekasztal-konferenciát összehívni ilyen kis ügy miatt vicclapba illő téma. Nálunk ugyebár erre is van idő és pénz, mert szeretünk a dolgok mélyére nézni.

A konziliumon jegyzőkönyvet készítettek a következőket: a gyár visszaküldi Barna Gábor rossz hangfalát a Szegedi Elektromos Szövetkezetbe, ahová a panaszos beviszi a csereutalványt. Kap másik utalványt teljes készülő, rádió és két hangfal cseréjére, mert korábban azt is javították, és huzamos ideig nem lehetett használni. Kiss László panaszost is kielégítették látszólag: rossz hangfalát átveszi a Videoton vezetőszolgálat képviselőjében Szabadi Gyula és gondoskodik arról, hogy a csereutalványt, amit a szegedi Gelka már leadott Budapesten a Téli utcán raktárba, megérkezzék a gyárba.

bujtatására. A kerekasztal után novemberben kezdhetette egyoldalú telexezését ismét a Centrum. November 15-én végre kielégítést kapott Kiss László panaszos, akinek addigra igencsak elment a kedve a sztereó rádiójától. A késlekedést a gyárban azzal magyarázták, hogy raktáron nem volt hangfal, meg kellett várni a gyártást, amíg újak kerülnek le a szalagról. Most 1975. januárjában járunk, s ha valaki ugyanilyen panasszal benyit a Gelka szervizébe Szegeden, semmi jóval nem kecsegtetik. Dr. Novák Zoltán kirendeltségvezető elnök tartja ebben a témában az azóta sem változott állanotokat. A Videoton sztereó rádiók hangfalát nem javítják Szegeden sem, csak Budapesten, a József körút 77-79. szám alatt. Igaz ugyan, hogy hiba esetén azonnali cserét ígér a körutasítás, vagyis a gyár garanciája. Az eddigi példák ellentmondanak a gyakorlatnak.

Mi sem egyszerűbb pedig s ebben osztjuk a szegedi Gelka véleményét: ha a sztereó rádióhoz tartozéka a hangfal, akkor úgy kell tekinteni, mint bármely más alkatrészt, amelyet, ha elromlik raktári készletből ki kell cserélni Szegeden is. Ha ezt felismerik a Videotonnál is, akkor a bonyolult egyszerűvé válik.

Lódi Ferenc

OTELLÓ

Operabemutató a szegedi színházban

Verdi levelezésében találni egy mondatot, jó évtizeddel az *Otello* 1887-es bemutatója előtti keltezéssel. „Lehet, hogy Shakespeare, a dráma atyja, találkozott olyasféle alakokkal, mint Falstaff, de aligha talált oly gonoszról gonoszabbat, mint Jago, és soha, de soha nem találhatott olyan angyalokat, mint Cordelia, Imogene, Desdemona.”

Bevallom, valahányszor látom az *Otello*t (így történt a pénteki premieren is), a Credo elhangzása után nyugtalanító érzéssel fedezem föl újra és újra, az igazán drámai szerep Jágóé. Attól a pillanattól, hogy kimondja: „gaznak születtem”. Valami hasonló lelket lehet Shakespeare Gloucester hercegébe, a későbbi III. Richárdba („Úgy döntöttem, hogy gazember leszek”), ám a Jágóhoz fogható születési rendellenesség — még Richard észérvekkel kiközvetített satanizmusához képest is — elborzasztóan magányos jelenség. Kiváltképp az operaszínpadon. Desdemona áldozat (nem asszony, hanem típus, a jószág, a lemondás, az önfeláldozás típusa — írja Verdi), szánivalóan tehetetlen, miként a hiszékenység farkasvermében *Otello*. Tragédiájuk az emberi értelem magaslátáról névessé fölszöknek tűnik; míg a föllobbanó féltés a tett torkolatát jel, lépten-nyomon feltételezések kísértik a nézőt, mi lenne, ha... A félreértések nyomasztó halmazából Jago a született gonosz félelmetes következettségével emelkedik elő, a bűnben oly racionális, hogy nincs partnere a tisztességben. Amit Shakespeare bővebb cselekménnyel hitelesített a drámában, ugyanazt tett Verdi az operában — hála Boito 'títinó librettójának, a zeneköltőből páratlan dramaturgiai érzékkel előlépő költőnek. A szenvedélyeket fölkorbaoló muzsika egy tömbből faragott remekmű, mint Michelangelo szobrai vagy az egyiptomi piramisok, a maguk nemében. Nem hiányozhat, nem is hiányzik egyetlen valamirevaló operaszínpad repertoárjából.

Ezért került vissza, esztendő után, a szegedi színház műsorára. Persze, korántsem olyan régről, hogy ne emlékeznék nagy formátumú előadásaira, a bolognaiak szabadtéri bemutatójára. Ha hozzájuk mérni méltánytalan is, a szegedi Operát önmagához viszonyítani elkerülhetetlen, hiszen jó híreink annyszor bizonyítottak, az értékeit maga teremtette, maga ápolja. A pénteki pre-

Hernádi Oszkár felvétele

Desdemona (Harmath Éva) és *Otello* (Szabady József) jelenete a negyedik felvonásban

mier éppen a társulat hagyományainak visszapillantó tükrében maradt alatta a várakozásnak. A színpad szokványos kellékei eltűntek, Gyarmathy Ágnes eszköztelen, bayreuthosan tiszta szándékú díszletképerlő közeli helyzűen elmondhatnánk, lefújta a port az emlékekről — ha a második felvonás végén aláhulló foszlányok nem árasztanának valóságos porfelhőt. Ugyanakkor a színek — a szereplők jelmezei, a padlózat és hátterén — illúziókeltők, Horváth Zoltán rendezése a fényhatások változatos skálájából, a díszlet és a világítás összjátékából rajzolja ki a dráma hullámvonalait. Valószínűleg a premierláz tette, hogy a szereplők játékból (talán Harmath Éva kivételével) még hiányzik a belső indíttatás. Jobbára a karmesterre, a zenére koncentrálnak, s a szükséges mozgásokat, gesztusokat, utasítássszerűen, az éneket színpadon kívülről, amolyan begyakorolt klisékkel hajtják végre. (A vívójelenetben például vagy háromszor megszüri Jago Montanót, mire lemorog a földre, de *Otello* sem talál bűvölyhelyet a nagy esz-köztelenségben, hogy kihallgassa Cassio titkát.) Mégsem a látvány erején múlott...

Megint Verdit idézném. „Desdemona olyan szerep, amelyben a fonál, a dallamvonal, az elejétől a végéig

nem szakad meg. Így a leg-tökéletesebb Desdemona mindig az lesz, aki a legjobban énekel.” Hasonlóképpen az lesz a leg-tökéletesebb *Otello*, Jago. A premieren egyikükre sem lehetett különösebb panasz. Elénekeltek szólamaikat, ki-ki adott-ságaihoz mérten, s miután a szegedi társulat pillanatnyilag nincs abban a különleges helyzetben, hogy vendégeket hívjon, a legmegfelelőbbeket saját házatájáról kell kiválasztania. Bemutatót hajlamos az ember első szereposztásnak felfogni, gyánítom, szerencsésebb összeállítás is elképzelhető. Szabady József immár visszavonhatatlannul az együttes erősségei közé tartozik, de *Otello*t más anyagból gyúrták. Kissé nyitott tenorjából, drámai boltozathoz a kellő sűrűség, cantinelához a finom hajlékonyság hiányzik. Benne viszont az ígérlet, több megkapó pillanatot tanúsítva. Ugyanez mondható el a rendkívül muzikális Vághe-lyi Gábor lírai érezetű baritonjáról, mely keltekorán érkezett el az operairodalom egyik legnehezebb feladatához, Jágóhoz. A sötétebb, démoni színeket a hang ereklődése hozhatja el számára. Harmath Évának régi szerepe Desdemona, érzékeny, rebbenesszerű alakítása most sem csalódás, a Fűzfa-dal és az Ave Maria meglehetősen bensőséges megformálása különösen szép volt. Némileg halványabb Lengyel Il-likó Emíliaja, de Vargha Róbert Cassioja kidolgozott, negnyuotató, Gregor József odovicóia rövid epizódiaiban is elsőrangú, és tetszett Martinek Csaba (Roderigo), Talmi László (Montano), Ser Pál Imre (Herold).

Vaszy Viktor szuggesztív, erőteljes dirigálása, a tömören szóló szimfonikus zenekarral, néha nagy előadásokra emlékeztetett. A Maklári László betanításában éneklő korus megint vérszegény, helyell-közvetlen nontalan, úgy átszik, nem sikerült végérvényesen megoldani visszafiztető gondjait.

Nikolényi István

Januári retek

A szövetkezetek Csongrád negyedik értékesítő központja a röszei Kossuth, a szegedi Jj Élet és a forráskúti Haladás Termelőszövetkezettel mintegy kétféle csomópontos retek átvételére kötött megállapodást. A szállítást a forráskúti Haladás Tsz kezde meg elsőnek.

Vitéz László újjászületése

Nyár közepén, a tikkasztó hőségben hullámpapírból és dobozokból bábszínpadot varázsoltak a srácok a házak között megbúvó játszótéren. Szakszerű bábszínpad, függönyvel, és ami a legfontosabb, a kora esti órákban népes közönséggel. S ki jelent meg nap mint nap a papirdoboz-bábszínpad függönye előtt? Nem más, mint a tévéből már jól ismert Vitéz László, akinek legújabb kalandjait a szegedi gyerekek szerdán láthatták a Bartók Béla Művelődési Központban. De ki is tulajdonképpen Vitéz László, ez a hegyes, vörös orrú, huszár-ból népi hősé vedlett figura?

— Vitéz László a múlt század közepén született, nagyapám volt a szülőatyja — mondja Kemény Henrik bábművész, a népművészet mestere, az egyszemélyes bábszínház mindenesé. — Ezt a figurát nagyapám alkotta meg, aki országjáró komédiás volt, cirkuszban bábbetétek is szerepeltek. Járt az országot, pajtákbán, kocsmaszalok között, ven-

dégfogadók udvarain, vásárokon szórakoztatta magafaragta figuráival a publikumot. A családi hagyomány aztán édesapámra szállt, s most immár negyven éve én viszem a stafétabotot. — Napjainkban a bábjáték szinte reneszánszát éli. A legkülönbözőbb kifejezési eszközök, stílusok, műfajok születtek. Közöttük mégis sajátos helyet képvisel Kemény Henrik bábszínháza. Mi ennek az oka? — A magyar vásári bábjáték hagyományait igyekeztek felébreztetni Csipkerózsika-álmából. Azt a hagyományt szeretném folytatni, melynek alapjait nagyapámék teremtették meg, több mint száz estzendeje. A bábjáték szinte az összes művészeteket felöleli, és ma a bábjáték műfaji skálája a népi hagyományok ávolásától a legmodernebb kísérletekig terjed. Az én bábszínházamban mindent magunk csinálunk, saját magunk tervezzük a bábokat, faragjuk, öltöztetjük, magunk festjük a díszleteket is.

E. L.